

Vlaanderen
is natuur

NATUURINRICHTING & - ONTWIKKELING

Van onderzoek tot realisatie

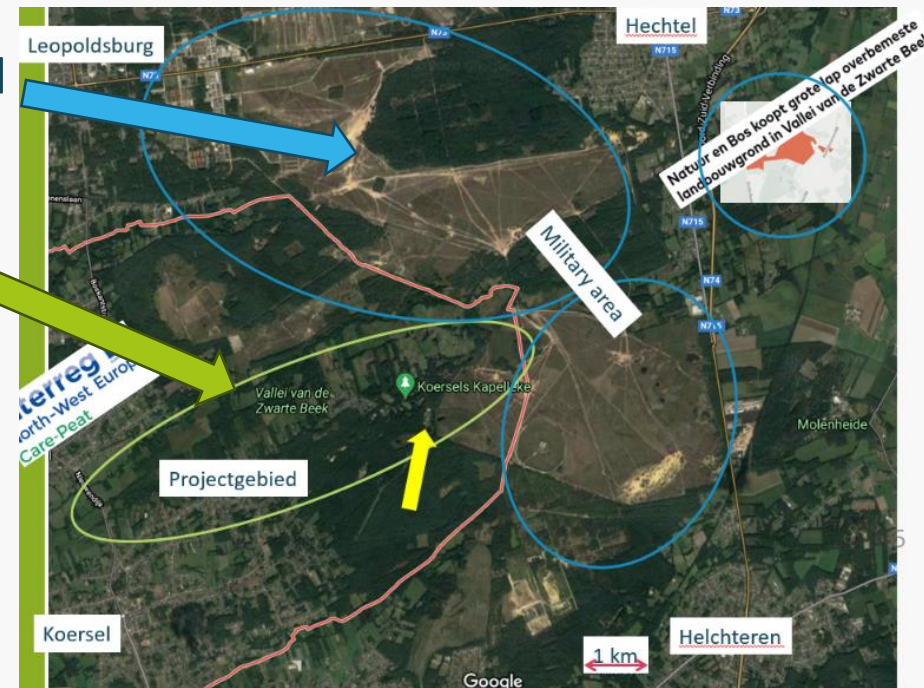
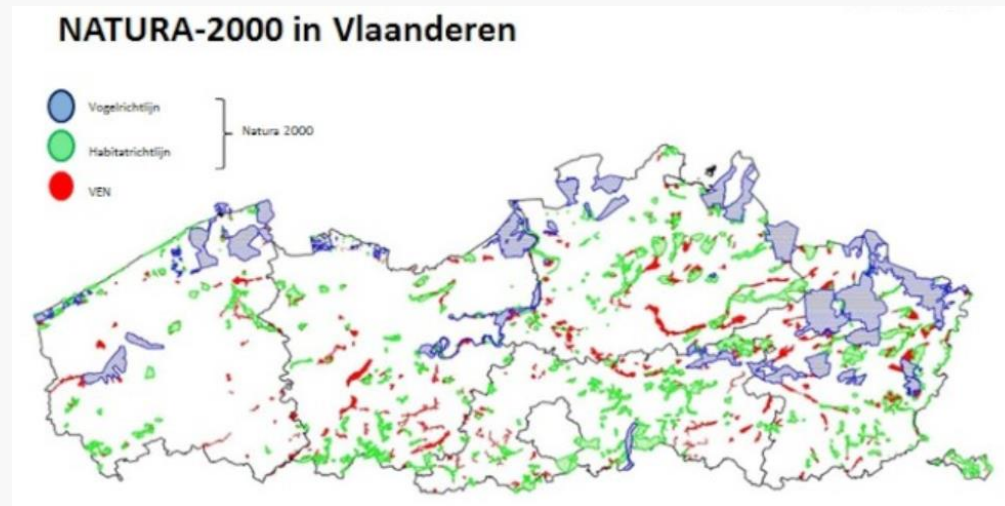
AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

05.09.2024

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

Uitgangspunten

- Geschikt beleidskader
 - Natura 2000
 - EU ingebrekestelling (1997)
- Acties
 - Gewestplanwijziging
 - Samenwerking met mil. overheid
 - Opstart Natuurinrichting

Uitgangspunten

Natuurinrichting is

“het projectmatig herstellen, ontwikkelen of behouden van waardevolle natuur door het uitvoering van inrichtingswerken”

Art, 47 decreet natuurbehoud

[Artikel 47. betreffende het Decreet van 21/10/1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu:](#)

§1. De Vlaamse regering of haar gemachtigde kan in de gebieden of gebiedscategorieën vermeld in artikel 20, 1° en 2° en in andere door de Vlaamse regering of haar gemachtigde met redenen omkleed aan te duiden gebieden, een natuurinrichtingsproject instellen.

Met natuurinrichtingsprojecten worden maatregelen en inrichtingswerkzaamheden beoogd die gericht zijn op een optimale inrichting van een gebied met het oog op het behoud, het herstel, het beheer en de ontwikkeling van natuur en natuurlijk milieu in het VEN, de speciale beschermingszones en in groen-, park-, buffer-, bos- en bosuitbreidingsgebieden en de ermee vergelijkbare gebieden, aangeduid op de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening.

Een natuurinrichtingsproject voor een gebied dat behoort tot een speciale beschermingszone, doch niet tot het VEN, kan, naast de maatregelen op basis van artikels 13, 27, 28, 29 en 51, slechts die maatregelen bevatten die nodig zijn voor de instandhouding van de habitats of habitats van soorten waarvoor de speciale beschermingszones werd vastgesteld of aangewezen.

Natuurinrichting Zwarte Beek

logische en paleo- gische evaluatie van de vallei e Zwarte Beek

**RUIMTE
& ERFGOED**

inbo
Natuurinrichtingsproject Vallei van de Zwarte Beek
(Zwarte Beek, provincie Limburg) Streerbeelddiscussie

INBO A-2009_04
12/01/2009
Piet De Becker
Elvira Jacques (ANB)
7 juli 2008

Nummer:
Datum:
Auteur:
Coördinator:
Datum van Aanvraag:
Aantal pagina's:

**Natuurinrichtingsproject
Zwarte Beek**
Monitoring T=2
nr 2012007

inbo
Advies betreffende de impact van de...
kreekerij 'Blueberry Fields'...
en broedgebieden

Advies
advies betreffende de impact van de...
kreekerij 'Blueberry Fields'...
en broedgebieden

inbo
projecten Zwarte Beek: staalname
stalen in functie van natuurherstel

Deelnemer: de Buis, 2010
Adres: V1
Telefoonnummer: 033420014
E-mail: info@inbo.be
Verzameling: Deelname

De aflevering van:
De aflevering van:

Bevestiging:
Aanvrage nummer:
Datum van aflevering:
Totaal aantal stalen:

**Bodemkundige
Dienst van België**

inbo
Advies

**INSTITUUT
NATUUR- EN BOSONDERZOEK**

**Advies over het
natuurinrichtingsproject Zwarte Beek**

Afzender:
Aan: INBO A-2010-118
Contact: Lieve Vriens (l.vriens@inbo.be)
Gedestineerden: T.v.v. Elvira Jacques (el.v.jacques@inbo.be)
CC: Dr. Maurice Hoffmann (m.hoffmann@inbo.be)

Dr. Maurice Hoffmann
Administrateur-generaal rind.

Maurice Hoffmann
(Signature)

Digitaal ondertekend
door Maurice Hoffmann (Signature)
Datum: 2011.07.07
21:00:03 (+0100)

Advies betreffende het hydrologische herstel van de
vallei van de Zwarte Beek in het kader van het
natuurinrichtingsproject
De verondieping van de Oude Beek

Nummer: INBO A-2010-118
Datum advisering: 21 februari 2011
Auteur: Piet De Becker en Marijke Thoenen
Contact: Luc Lommaert (l.lommaert@inbo.be)
Kammark aanvraag: e-mail in voorjaar 2010
Onderzoekster: Agentschap voor Natuur en Bos
Provinciale Dienst Limburg
T.v.v. Katja Nagels
Woudkruis Van Veldkeggebouw
Koningin Astridlaan 50 bus 5
3500 Hasselt
katja.nagels@inbo.vlaanderen.be
el.v.jacques@inbo.vlaanderen.be
Agentschap voor Natuur en Bos
Centrale Dienst
Carl De Schepker
carl.de.schepker@inbo.vlaanderen.be

inbo 1/15 INBO A-2010-118

**idh
ocial**

9 Vallei- en
Beek, Bol
en venge

3311 Militair domein en de vallei van de Zwarte
Beek

inbo

Archeologische en paleo-ecologische evaluatie van de vallei van de Zwarte Beek
Berlingen (provincie Limburg)
Luc Allemersch
INBO A-2009-04

Bezoek: 2009-Archief06
INBO A-2010-06
D2010/1241/401

**RUIMTE
& ERFGOED**

INFORMATIE

5-IND-rapport #12/06/09 Vallei- en broedgebieden van de Zwarte Beek, Buisbeek en Dorstmal met bodem- en vegetatieprofielen en 06/21/2011 (Piet De Becker) domein en de vallei van de Zwarte Beek - definitief rapport

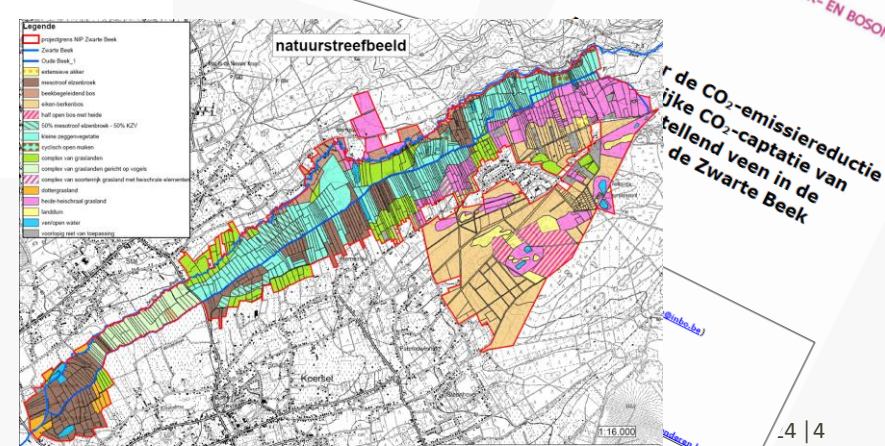
In de tabel is in omkadering overgenomen welke aanpassingen of bijstellingen nodig zouden zijn, indien de te bevestigende wijziging van de Meest-Zuiverbinding in Resultaten (Bijlage 2) wordt aangenomen. De aanpassingen in het 0-IND-rapport betreffen enkel wijzigingen aan knooppunten, punten en meetreeksen (geen BEMERKINGEN, de provincie van de GEB). Basis voor de aanpassingen is het 0-IND-rapport over de aanpassing van de Result-Zuiverbinding in het plan MER, GEB en ontwerp passende bestemming van de projectMER.

Voorgesteld rapport is het definitief rapport dat is opgesteld door het Agentschap voor Natuur en Bos en dat de basis vormt voor de beslissingen van de Vlaamse Regering over de specifieke instandhoudingsdoelstellingen.

Staat van het rapport

Auteur: AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS
Documentnummer: 03 11 02 120525
Datum: 25/05/2012

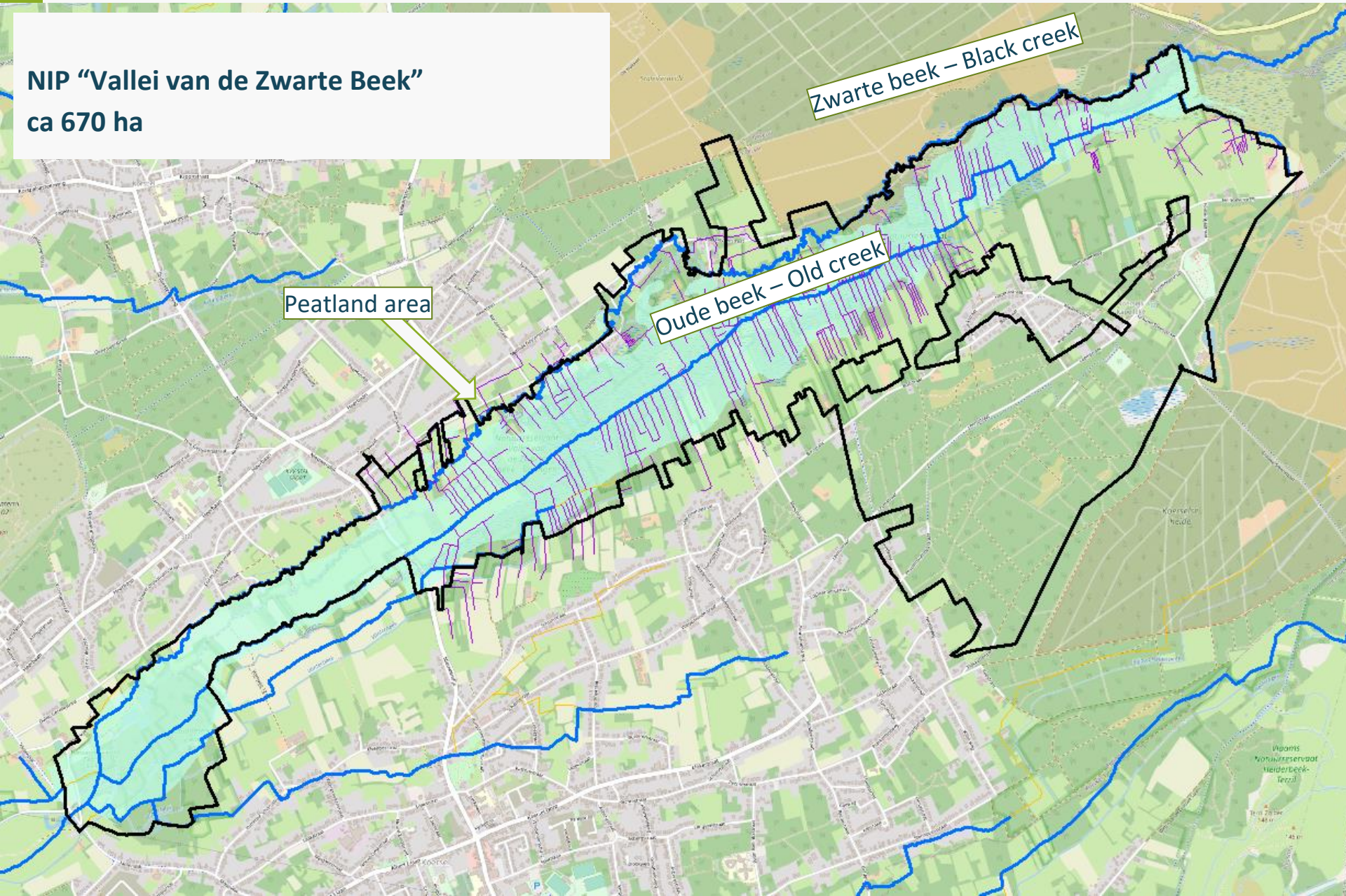
AGENTSCHAP VOOR NATUUR EN BOS

**de CO2-emissiereductie
rijke CO2-captatie van in de
de Zwarte Beek**

Juiste focus: landschaps- valleischaal

NIP “Vallei van de Zwarte Beek”
ca 670 ha

4030

Europese heide

© Yves Adams

6230

Soortenrijke heischrale
graslanden

© Luc Van Assche

91E0

Elzenbroekbossen

© Vilda

7140

Overgangs- en trilvenen

© Michel Van Buggenhout

Beekprik

©Rolin Verlinde

Grauwe klauwier

©Bernard Van Elegem

Watersnip

©Fred Nevelsteen

Porseleinhoen

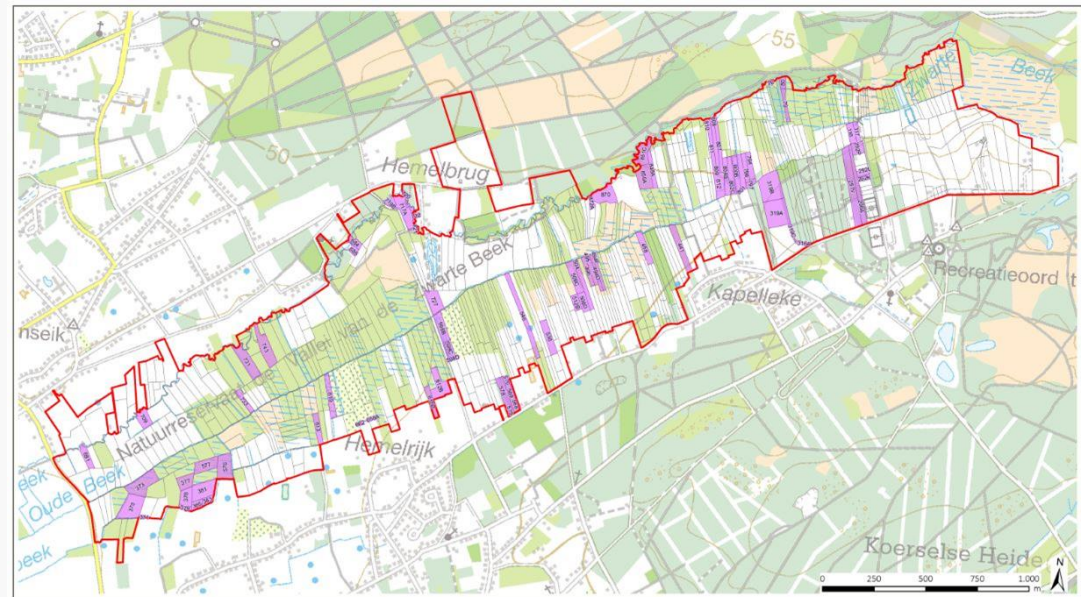
©Glenn Vermeersch

Inzet gepast instrumentarium

- Grondverwerving
 - Vrijwillig aankoopbeleid
 - Natuurpunt (sinds jaren '70-80')
 - Recht van voorkoop
 - VLM oefent uit voor ANB
 - Koopplicht ikv VEN
 - Uitkoop blauwbessenkwekerij
 - Lokale grondenbank
 - Aankoop gronden buiten NIP i.f.v. mogelijke uitruil
 - Resultaat: 2 dossiers (ca. 7 ha) eigenaars hebben ruilgrond in de plaats gekregen

Extra via NIP:

- Kavelruil uit kracht van wet
 - Herschikken kavels
 - Ev. verwerven
 - 34 ha verworven
 - € vergoeding
 - Sluitstuk/restgronden

• Vergoedingen

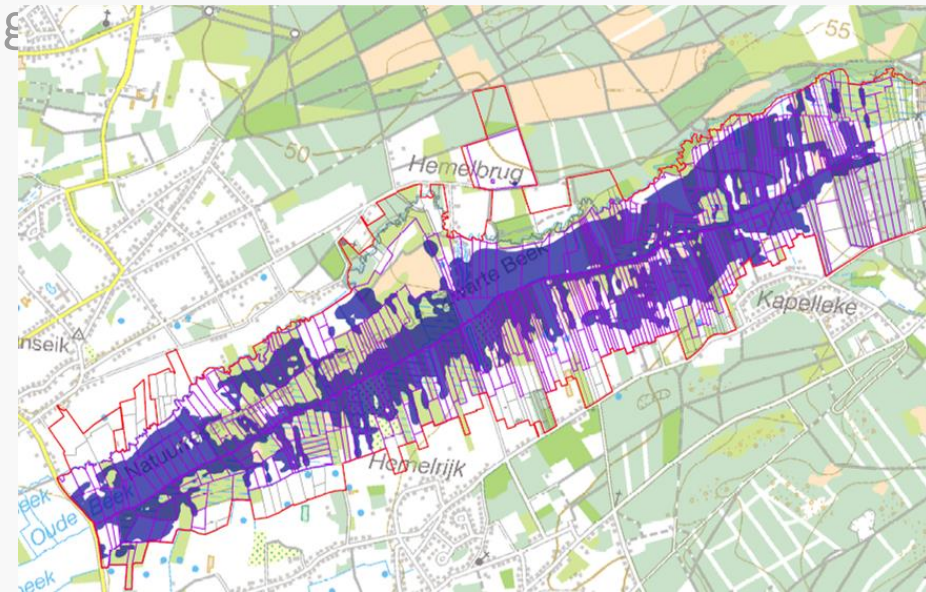
- Vergoeding voor effect hydrologisch herstel (hogere GW-stand)
- Groter effect, grotere vergoeding
- > 118 ha, 90 betrokkenen

- Niet

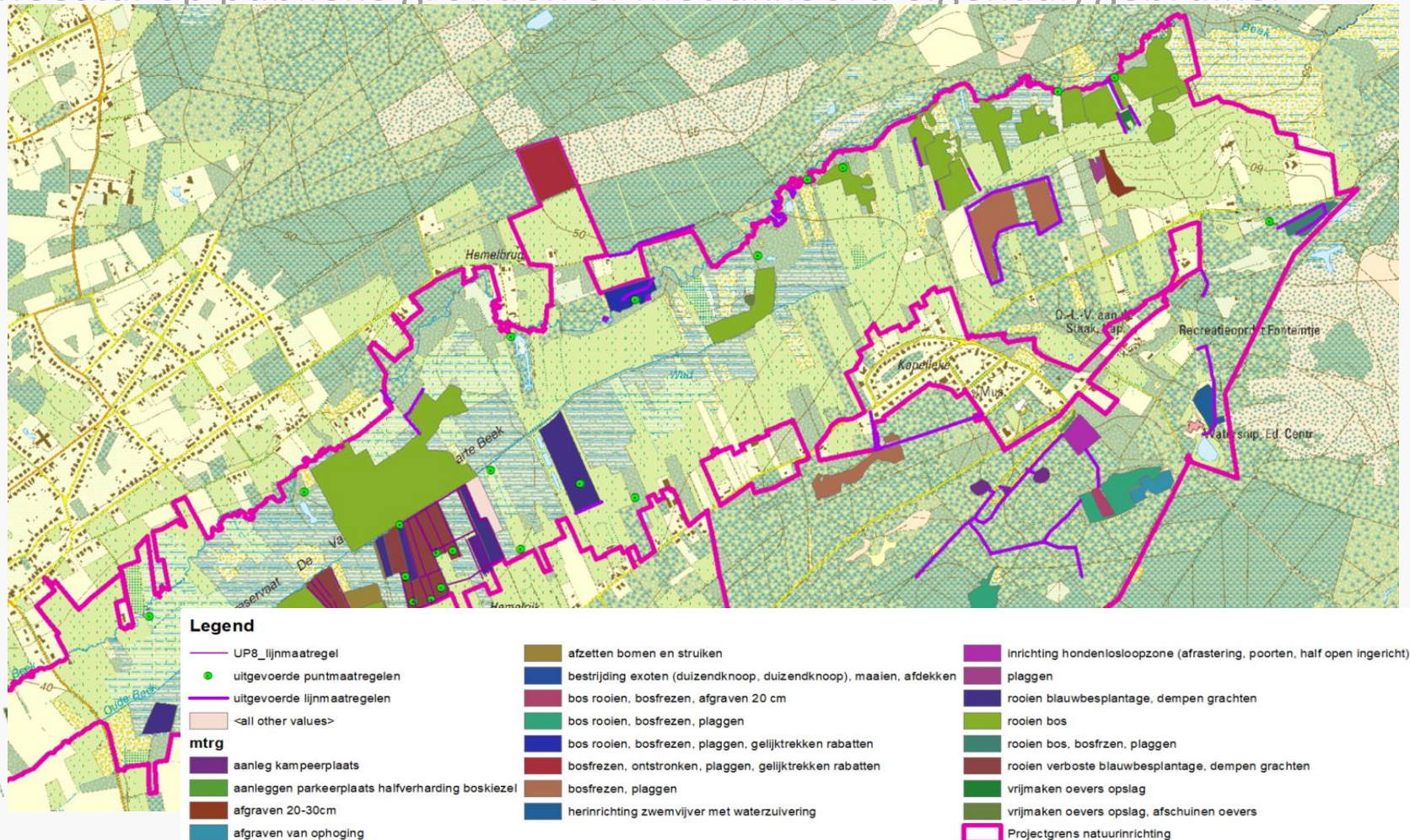
AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

beringen

Chronologie

- 2001: instelling Natuurinrichting
- 2004: vaststelling projectrapport en Maatregelen en Modaliteiten
- 2010: start eerste werken
 - Meestal op publieke gronden of met akkoord eigenaar/gebruiker

Uitvoeringsdossiers sinds 2010

Dossier	Periode uitvoering	Subsidies NI
Zwemvijver aan watersnip	2009-2012	€ 133.000
Coorselse bergen	2009-2012	€ 31.000
Creatie Kleine Zeggevegetatie	2012-2017	€ 419.000
Inschakelen meanders Zwarte Beek	2014-2015	€ 11.000
Koerselse Heide-gemeentebossen	2014-2015	€ 256.000
Graaf- en infrastructuurwerken vallei	2014-2015	€ 244.000
Exotenbestrijding gemeentebossen	2015-2017	€ 21.000
Nazorg Kleine Zeggevegetatie	2015-2018	€ 36.000
Beekovergangen Zwarte Beek	2014-2015	€ 30.000
Opruimen steenslag	2017	€ 8.000

Uitvoeringsdossiers sinds 2010

Dossier	Periode uitvoering	Subsidies NI
Beekovergangen Oude en Zwarte Beek – deel 2	2016-2018	€ 128.000
Uitvoering 8: realisatie Kleine Zeggevegetatie + infrastructuurwerken	2015-2019	ca. € 900.000
Wegherstel Mathias Gheysenstraat	2017	€ 38.000
Stronken frezen	2017-2018	€ 10.000
Installatie Limnigrafen Zwarte en Oude Beek	2017-2018	€ 8.200
Exotenbestrijding vallei	2017-2018	€ 59.000
Koerselse Heide – herstel natte heide (vijver van Peeten)	2017-2018	€ 201.000
Uitvoering 16: aanleg plankenpaden	2019-2020	€ 160.000

Voor-Tijdens

Na

Specifieke aandachtspunten

Aangepaste machines (veen-draagkracht)

Passages langs wandelpaden

Chronologie

- 2020: goedkeuring PUP Vallei
 - Doel: ingrijpend eco-hydrologisch herstel in de centrale vallei
- 3 onderdelen
 1. Hydrologische ingrepen: Oude Beek verontdiepen + (alle) drainagegrachten dicht
 2. Ecologische inrichting percelen i.f.v. streefbeelden (kleine zeggen, elzenbroekbos, heide/heischrale graslanden)
 3. Beheerinfrastructuur: toegangswegen, op/overslagplaatsen
- Uitvoering sinds 2022
 - Gefaseerd én van stroomopwaarts naar afwaarts
 - Meerdere aannemers
 - Vlaanderen (en Europa) investeert ca 5 mio €

Resultaten ?

- Hydrologisch herstel
 - > 4 km Oude Beek wordt verondiept
 - > 21 km grachten wordt gedempt
 - Ca 2 ha oude (vis)vijvers heringericht
 - Hermeandering rechtgetrokken stuk Zwarte beek
 - Hogere grondwaterpeilen op > 100 ha
 - ...
- Perceelsinrichting
 - >100 ha geschikt voor ontwikkeling kleine zeggenvegetatie
 - Behoud opp. elzenbroekbos (wel ruimtelijke verschuiving)
- Beheer
 - Netwerk van toegangspaden i.f.v. beheer
 - Inrichting op-&overslagplaatsen

Work in progress

- Verondiepen “Oude Beek” – najaar 2022

©VLM

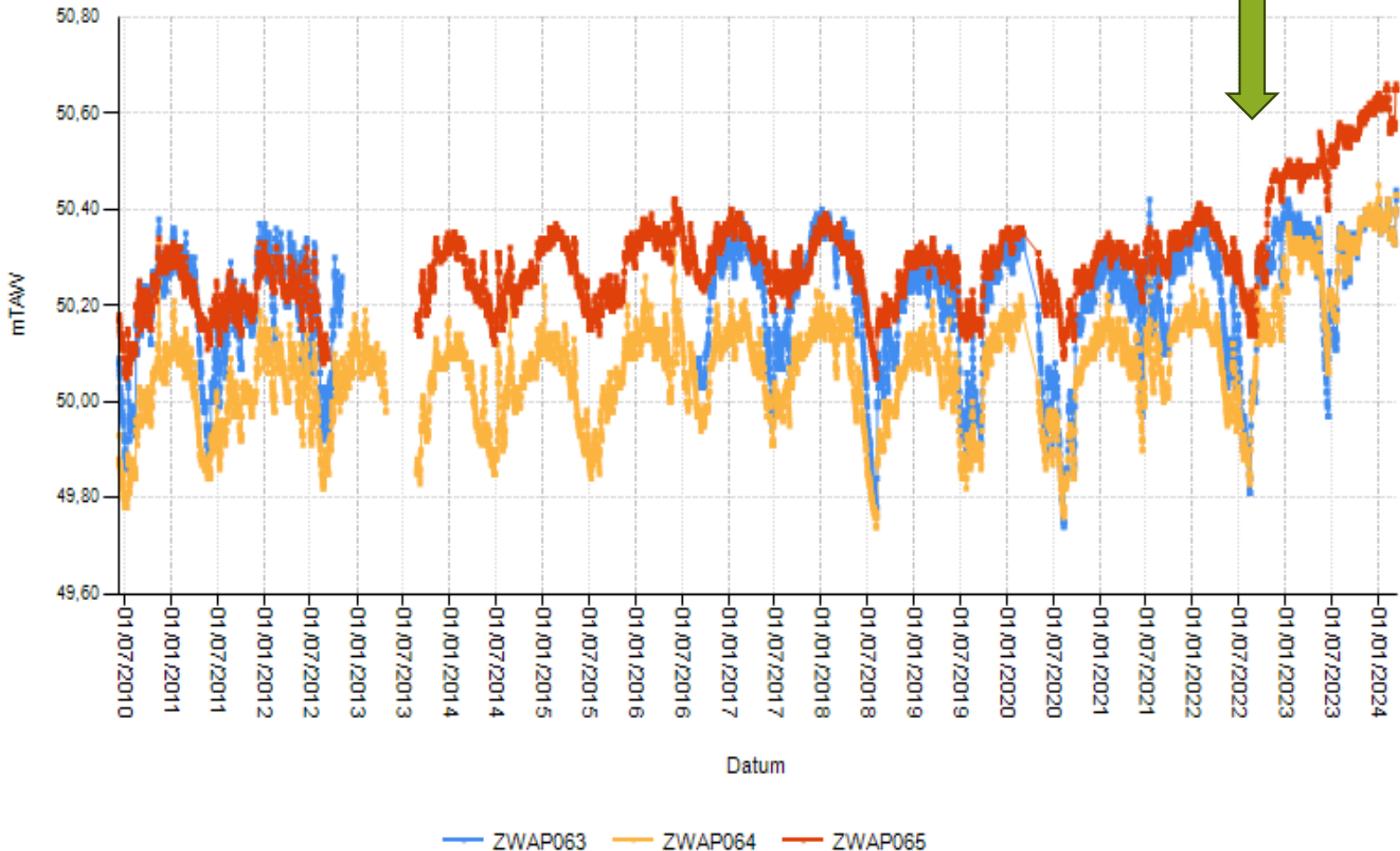

©VLM

Zien we wel resultaat ?

Grondwaterpeil (sinds 2010)

Oude Beek heringericht
(verondiept+damwand)

Zien we wel resultaat ?

Wil je inschrijven voor deze dag, dan schrijf je in voor de **volledige dag**. Dat houdt in: lezingen in de voormiddag, lunch, keuze uit 1 van de 9 terreinbezoeken:

1. [Lezingen voormiddag + terreinbezoek Waterkriebels](#) VOLZET
2. [Lezingen voormiddag + terreinbezoek Van droom tot daad](#) VOLZET
3. [Lezingen voormiddag + terreinbezoek Kleurrijke fladderaars](#)
4. [Lezingen voormiddag + terreinbezoek Herstel van een superspons](#) VOLZET
5. [Lezingen voormiddag + terreinbezoek Een duik in de geschiedenis](#)
6. [Lezingen voormiddag + terreinbezoek Zie ze vliegen](#)
7. [Lezingen voormiddag + terreinbezoek Straffe resultaten](#) VOLZET
8. [Lezingen voormiddag + terreinbezoek Wie het kleine niet eert](#)
9. [Lezingen voormiddag + terreinbezoek Strijdvaardig drasland](#) VOLZET

En wat na NIP ?

- Vallei is robuust ingericht + meerdere functies
 - Klimaatbuffer
 - Bescherming veenpakket

- Post-inrichting-beheer via nieuw NBP

Natuurbeheerplan

Vallei van de Zwarte Beek

(Hechtel-Eksel, Houthalen-Helchteren, Beringen, Lummen, Halen, Diest)

Aanvraag
2022

auteurs: Christof VAN ACKERE
enmv Jorgen OPOEBREEK
in nauwe samenwerking met de beheerteams

Coxiestraat 11 - 2800 Mechelen
Tel: 015-29 72 20 - fax: 015-42 49 21
info@natuurpunt.be - www.natuurpunt.be

Natuurinrichting

